

...Στο μυαλό του Αδόλφου Χίτλερ!

Ξενοφών Μπρουντζάκης

Όταν η Ποίηση απαγγέλλει την Ιστορία, δεν μπορείς παρά να υποκλιθείς στο έπος της Ιλιάδας. Πρόκειται για δεσμό ισχυρό και πανάρχαιο, παρά το γεγονός ότι τα είδη έγιναν διακριτά ήδη από την εποχή που ο μέγας Θουκυδίδης συνέγραψε την ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου. Μερικές φορές, η ελευθερία του φανταστικού με τη δέσμευση του πραγματικού συνευρίσκονται για να συνθέσουν μια νέα μελωδία. Αυτή που υπηρετεί ως ποιητής αλλά και ως ιστορικός ταυτόχρονα ο Χάρης Βλαβιανός με το «Κρυφό ημερολόγιο του Χίτλερ».

Δεν έχω υπόψη μου αυτή τη στιγμή πόσο πρωτότυπη ιδέα είναι το να ομιλείς (να γράφεις για την ακρίβεια ένα ημερολόγιο) για λογαριασμό ενός ιστορικού προσώπου, όπως ο Χίτλερ, πράγμα που έχει εξάλλου μηδαμινή σημασία μπροστά στο αποτέλεσμα. Συνήθως το αποτέλεσμα στη λογοτεχνία, αλλά και παντού, δικαιώνει – ή όχι – την πρόθεση.

Υποθέτω ότι οι αφορμές αυτής της «ανασύνθεσης» του φανταστικού ημερολογίου του Χίτλερ όταν ήταν έγκλειστος στις φυλακές του Λάντσμπεργκ από τον Νοέμβριο του 1923 έως τον Δεκέμβριο του 1924 ξεπερνούν τα όρια της σκιαγράφησης της προσωπικότητάς του, μια και αναφέρονται σε μίαν ολόκληρη εποχή έντονων συγκινήσεων που προέρχονται από τον βαρύ απόηχο του πρόσφατου παρελθόντος όσο και των συνεπειών του για το παρόν της Γερμανίας αλλά και της Ευρώπης – κι όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα, και του κόσμου ολόκληρου... Έτσι, ο Βλαβιανός, ως ιστορικός πριν από όλα, έρχεται αντιμέτωπος με ένα βραχύ κομμάτι της Ιστορίας που αφορά τον εγκλεισμό του Χίτλερ, το οποίο ωστόσο έχει τεράστιες μελλοντικές προεκτάσεις, διότι εκείνη τη χρονιά, μέσα στο κεφάλι ενός παρανοϊκού μέτριας διάνοιας βετεράνου δεκανέα, αρχίζει να σχηματίζεται ένα από τα δολοφονικότερα και πιο αποτρόπαια επεισόδια της Ιστορίας... Ο Χίτλερ, την επίμαχη εποχή, δεν είναι το τέρας που έχουμε καταγεγραμμένο στη συλλογική και ατομική μας συνείδηση, αλλά μια περίπτωση στα όρια του γραφικού.

Εδώ, ο Βλαβιανός βρέθηκε αντιμέτωπος με αυτήν ακριβώς τη δυσκολία: να μπει στο μυαλό του Χίτλερ δίχως

τις δραματικές εντυπώσεις των μετέπειτα γεγονότων να τον αντιμετωπίσει στο συγκεκριμένο ιστορικό του παρόν, κοντολογίς να πραγματοποιήσει έναν μικρό άθλο...

Ο συγγραφέας «αναλαμβάνει» τον δικτάτορα αμέσως μετά το αποτυχημένο «Πραξικόπημα της Μπυραρίας» τον Νοέμβριο του 1923. Τότε συλλαμβάνεται και φυλακίζεται για έναν χρόνο. Κατά τη διάρκεια αυτού του εγκλεισμού, ο Βλαβιανός παρακολουθεί σε καθημερινή βάση τη σκέψη του εκκολλημένου δικτάτορα συγγράφοντας ένα ημερολόγιο στη θέση του! Εντύπωση και θαυμασμό προκαλεί η τεκμηριωμένη και λεπτομερής ανάπλαση της εποχής, η καταγραφή των γεγονότων και ο συνδυασμός όλων αυτών στο μυαλό του Χίτλερ, το οποίο αναλαμβάνει να «χαρτογραφήσει» και να «αποκρυπτογραφήσει» ο συγγραφέας.

Το αποτέλεσμα εν τέλει είναι ένα καθηλωτικό «μυθοπλαστικό ντοκουμέντο» που μας εισάγει στον ερεβώδη ψυχισμό ενός ανθρώπου του οποίου οι κατοπινές πράξεις και ενέργειες στιγμάτισαν την ανθρώπινη ιστορία. Πρόκειται για μια μυθοπλαστική ανασύσταση της πραγματικότητας, για έναν ευτυχή συνδυασμό ιστορίας και φαντασίας σε ένα βιβλίο που υπό τη μορφή ενός ημερολογίου μάς μεταφέρει σε μια συγκλονιστική ιστορική περίοδο με προεκτάσεις που αγγίζουν το παρόν μας διεισδύοντας στα μύχια ενός από τα εγκληματικότερα μυαλά της Ιστορίας.

Χάρης Βλαβιανός
Το κρυφό ημερολόγιο του Χίτλερ
Φυλακές Λάντσμπεργκ
Νοέμβριος 1923 - Δεκέμβριος 1924
Εισαγωγή: Κώστα Κωστή
Εκδόσεις: Πατάκη
Σελ.: 542

Νέες εκδόσεις

Τετραμηνιαίο περιοδικό για την τέχνη της Ποίησης
«Ποιητική» τεύχος 17
Άνοιξη - Καλοκαίρι 2016
Εκδόσεις: Πατάκη

Ανάμεσα στα πολλά και σημαντικά κείμενα που παρουσιάζονται στο τεύχος 17 της «Ποιητικής» επισημαίνουμε:

▶ Το «Αφιέρωμα στον Υπερρεαλισμό» που περιέχει ανέκδοτα ποιήματα και φωτογραφίες του Ανδρέα

Εμπειρικού και εξαιρετικές μελέτες που υπογράφουν δοκιμιογράφοι και ιστορικοί (Λ. Εμπειρικός, Μαρτινίδης, Δανιήλ, Αμπατζοπούλου, Γιατρομανωλάκης, Σιγάλας, Χρυσανθόπουλος, Καρατσινίδου, Γραμματικοπούλου).

▶ Ανέκδοτα ποιήματα των Αρανίση, Πασχάλη, Γιατρομανωλάκη, Μαυρομάτη, Γρίβα, Γώτη, Νικήτα, Σιδηρά, Μελισσά, Πέτρου, Βουτσινά, Πεχλιβάνη.

▶ Μεταφράσεις ποιημάτων των: Ashbery, Atwood, Celan, Kruger και Αναγεννησιακών σονετογράφων (από τους Βασίλη Παπαγεωργίου, Γιάννης Doukas, Ιωάννα Αβραμίδου, Silika Rigoroulou και Constantine Lerounis).

▶ Δοκίμια των Ράγκου, Τσιριμώκου, Βέλτσου, Κυριακίδη, Κωστή, Λαμπράκου.

▶ Μεταφράσεις αποσπασμάτων από τον «Πλούτο» του Αριστοφάνη και τις «Τρωάδες» του Ευριπίδη (από τη Χριστοδούλου Δήμητρα).

▶ Κριτικά σημειώματα των: Γιαννακόπουλου, Τοπάλη, Σουλογιάννη, Δανιήλ, Αθανασοπούλου, Λυμπέρη, Μουλά, Γκίτση, Ρούσσου, Μαργαρίτη.

(Η φωτογραφία του εξωφύλλου είναι του Ανδρέα Εμπειρικού και περιέχεται σε ειδικό ένθετο του τεύχους μαζί με άλλες φωτογραφίες του Εμπειρικού και δύο σπάνια σχέδια του Γουναρόπουλου).

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

Αριστουργήματα των μεγαλύτερων συγγραφέων της παγκόσμιας γραμματείας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ: Βαρδουσιών 10, 115 26, Αθήνα,
Τηλέφωνο & Fax: 210-6920890, e-mail: info@poikilistoa.gr, www.poikilistoa.gr

